

Η ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ἔϊνε προφανές ὅτι Κράτος ἔχον κακὴν ἰσοτιμικὴν πολιτικὴν δὲν εἶνε ποτὲ δυνατὸν νὰ ἔχῃ ἀκραίαν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν. Ἐπομένως δὲν παραξενεύομεθα ἂν μέγα μέρος τῶν συμπολιτῶν μας εἰς τὴν ἐκτασίαν τῆς ὑποκινήσεως τοῦ μακεδονικοῦ ζητήματος ἀρχίζῃ νὰ ἔχῃ τὴν ἀξίωσιν νὰ διεκδικήσῃ καὶ πάλιν τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦ λυπηροῦ τούτου φαινομένου γεγονός εἶνε τὸ προαναγγελλθέν φοιτητικὸν γεῦμα μὲ συνδαιτηγμένα τὸν Ἀρκεῶνδαν χαρακτηριζόμενον εἰδικῶς ὡς πρόμαχον τῆς Μακεδονίας. Τώρα ποῖαν βελτιωτέραν ἔννοιαν ἔχει αὐτὸ τὸ γεῦμα δὲν γνωρίζομεν. Προβλεπται ἄλλως νὰ ἐκδηλώσωμεν εἰς τὴν Ἑνρώπην, ὅτι ἔχομεν λατριωσιμὸν ἢ καὶ κἄτι περιωσιμότερον, ὅτι εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ ἐπαναλάβωμεν τὰς πρὸ τῶ πολλῶν ἀνταρτικῶν εἰσβολὰς καὶ νὰ συνεχίσωμεν τὰ παρὰ τὴν Κοινοσύνταξιν ἀθλά :

Νομίζομεν ὅτι ὅσο τὸ πρῶτον εἶνε περὶ τῶν καὶ αὐτοκόσμων, ἄλλο τόσῳ τὸ δεύτερον εἶνε μικρὸν καὶ ἀνθαδὲς μεθ' ὅσας ἐπίστημεν συμφορὰς.

Ἄλλ' ἢ Μακεδονία ἀπειλεῖται, ἢ Μακεδονία διαφεύγει ἀπὸ τὰς ἀγκυλάς τῆς μητρὸς Ἑλλάδος. Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι τοῦτο εἶνε ἀληθὲς τὸ ὁποῖον ἡμεῖς δὲν πιστεύομεν, πῶς οἱ περὶ τοῦ κινδύνου φωνασοῦντες δὲν ἠρῶσιν ἐν καιρῷ, ὅτι Κράτος ἄνευ καλῆς διοικήσεως θὰ εἴσῃ Κράτος χωρὶς οικονομικά, ἐπομένως χωρὶς στρατῶν καὶ χωρὶς ναυτικῶν, ἐπομένως ἀνίκανον νὰ ἐπιβληθῇ αὐτῷ ἐντὸς τῆς τοιαύτης περιουσίας καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ ἀποτελεσματικῶς τὰ δίκαιά του ; Πῶς δὲ πάλιν οἱ ταῦτα φρονοῦντες δὲν σκέπτονται, ὅτι εἰν ἢ Ἑλλὰς ἦτο παρὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Μεσογείου, μία Ἑλβετία αἰφνης ὡς πρὸς τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἀγαθὴν διοίκησιν, αὐτὴ ἢ Ἑνρώπη θὰ τὴν ἐπιβοήθει εἰς ἓνα ὠραίον καὶ δίκαιον κίνημα ὁποῖον θὰ ἦτον ἢ ἀπελευθέρωσις χριστιανῶν ταλαιπωρουμένων ὑπὸ τὴν τουρκικὴν διοίκησιν ; Ἡ Ἑνρωπαϊκὴ διπλωματία σήμερον σημαίνει ἐμπόριον, ἰξημέρωσιν, ἐνημερίαν. Πρὸς τὴν Ἑνρώπην βεβαίως ἡμεῖς καλῶς διοικούμενοι θὰ ἐδίδομεν αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ. Ἄλλ' ὅπως διοικούμεθα δὲν βλέπομεν κατὰ τί διαφέρομεν ἀπὸ τοὺς Τούρκους ὡς πρὸς τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον συναλλασσόμεθα αἰφνης πρὸς τοὺς ξένους. Ἡ

βραδεῖα ἀπονομή τῆς δικαιοσύνης παρ' ὧν κείμεν τὰ εὐρωπαϊκὰ κεφάλαια νὰ ὑποφέρουν πολὺ εἰς τὸν τόπον μας. Καὶ μὴ λησμονῶμεν, ὅτι ἐν σχέσει πρὸς τοὺς Τούρκους ἡμεῖς ἔχομεν ἀγγλικῆς συνθέσεως σύνταγμα. Ἄλλὰ κατ' οὐσίαν διοικούμεθα ἴσα ὡς πρὸς τοὺς Τούρκους

Ἐπὶ τῆς αὐτῆς νόσου πάσχουν καὶ τὰ ἀνταγωνιζόμενα πρὸς ἡμᾶς ὡς πρὸς τὴν ἐπιρροήν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ αἰτία τοῦ Ἄλμου, πλὴν ἴσως τῆς Ρουμανίας, ἣ ὅποια ἐν συγκρίσει πρὸς ἐκεῖνα καὶ πρὸς ἡμᾶς, κατώρθωσε εἰς ὅλα της νὰ φαίνεται γαληνιωτέρα καὶ κραταιότερα. Ἡ μεγαλοφυῆς ἰδέα ἣ ὅποια εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ Χαριλάου Τρικούπη, μιᾶς ὁμοσπονδίας τῶν Κρατῶν αὐτῶν πρὸς ταχύτεραν ἀπόκτησιν τοῦ ὅ,τι ἀνήκει εἰς ὅλα, ἦτο τόσῳ πατριωτικῆ ὕσον καὶ μεγαλοφυῆς. Ὅποια χαρὰ διὰ τὴν Εὐρώπην ἂν ἔνα πρωτὶ δι' ἡμῶν ὄλων ἐξεργηρομένων ὡς παραγόντων τοῦ πολιτισμοῦ της ἐξεκαθάριζε δι' ἐνὸς λακτίσματος τὴν παρὰ τὸν Βόσπορον γωνίαν της ἀπὸ τὸ ἀσυμβίβαστον πρὸς πάντα πολιτισμὸν τουρκικὸν διοικητικὸν σύστημα! Διότι πλὴν τῆς ἐμπορικῆς ἐν τῇ Τουρκίᾳ ἐκμεταλλεύσεως τῆς Εὐρώπης δὲν βλέπομεν τι ἦθελε προσθέσει εἰς τινὰς μεγάλας Ἀνάμεις ἢ ἑδαφικῆ προσάφτησις, ἀφοῦ ἐκ τῆς νεωτάτης πολιτικῆς ἱστορίας τῆς Εὐρώπης, ἔχομεν τὸ παράδειγμα, ὅτι ἡ Ἀγγλία ἀπέδωκεν ἐν καιρῷ εἰς ἡμᾶς ὅ,τι ἀνήκεν εἰς ἡμᾶς, ἀλλ' ὅ,τι ἐπὶ τέλους ἠδύνατο καὶ ποτὲ νὰ μὴν ἀποδώσῃ. Εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Μετερβίχου διεπράχθησαν πολλὰ ἀδικήματα ὑπὸ τῆς εὐρωπαϊκῆς διπλωματίας, ἀλλ' εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἀπὸ τινος δικαιοτέρα εἶνε ἡ ἀπονομή τῆς δικαιοσύνης ὑπὸ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ Ἀρείου Πάγου πρὸς τοὺς μικροτέρους. Καὶ ἡμεῖς βλέπομεν, ὅτι μέχρι τοῦδε δὲν ἠδικήθημεν ἀπολύτως εἰμὴ ὅτι δὲν ἔχομεν ἴσως τὴν κοινοκρατορίαν μιᾶς προγονικῆς μας στρατιωτικῆς μεγαλοφυῆας. Ἄλλὰ καὶ ἡ Ρώμη ἦτο ποτε κοσμοκράτειρα, ἀλλὰ τώρα συνεπτύχθη εἰς τὰ ἀρχικά της ὅρια.

Αὐτὴ ἦτον ἡ πολιτικὴ τοῦ Τρικούπη, ὅχι χιμαιρικῆ βεβαίως, οὐδὲ ἀντιπατριωτικῆ, καὶ οὕτω ἐκίνησε καὶ μετέβη εἰς Σύριαν νὰ τὴν ἐμπνεύσῃ πρὸς τὸν Σταμπονλόφ. Ἄλλ' ἦτον ὡραία μόνον ἰδέα, ἀλλ' ὅχι καὶ πραγματοποιήσιμος δι' οὓς λόγους ἐσωτερικῆς πολιτικῆς ἀνεπτύξαμεν ἀνωτέρω.

Ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν τώρα τῆς Εὐρώπης διὰ τὸ πρὸς ἀνατολὰς ἀκαθάριστον ἀκόμη καὶ ἀπολίτιστον τμήμά της ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν καθ' ἄλλο τι ἀκόμη: ὅτι παιδαριωδῶς φερόμεθα ἐκάστοτε καὶ ἀνευλαβῶς πρὸς τινὰς μεγάλας Ἀνάμεις. Οὕτω ἡ ἐκάστοτε ρωσοφοβία μας

καταντᾶ ἀνοησία πρώτης τάξεως καὶ τρόπον τινὶ ἐπαίσχυντος ὑποτίμησις τῆς φυλετικῆς μας ἀκμῆς, δοκιμασθείσης διὰ τόσων αἰώνων, εἰς τὴν καθ' ἡμέραν δὲ πολιτικὴν ζημίαν ἀνταπολόγητος. Ἡ κωμικὴ διοίκησις δὲν μᾶς ἐνθουσιάζει, θεωροῦμεν δὲ ὅτι μίαν ἡμέραν τὸ ἀπέραντον αὐτὸ τμήμα τῆς Εὐρώπης θὰ ὑποστῇ τρομερὸν ἐσωτερικὸν κλονισμὸν, ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψει τὰ τελευταῖα κοινωνικὰ γεγονότα καὶ τοὺς ἀποκρισταλλωμένους εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τῆς πνευματικῆς ζωῆς πύθους τῶν ρώσων συγγραφέων καὶ τὰς μεγάλας αὐτῶν προφητείας. Ἀλλ' αὐτὸ ἐλάχιστα ἐνδιαφέρει ἡμᾶς, εἶνε δὲ γεγονὸς ἀναγόμενον εἰς ὑψηλοτέραν σφαῖραν σκέψεων. Ὅ,τι ἐνδιαφέρει ἡμᾶς εἶνε ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐκάστοτε ἀντικρούσομεν τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Ρωσσίας εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς, τρόπος ὁ ὁποῖος οὐχὶ σπανίως ἀτυχῶς παρέσυρε τὴν κοινὴν γνώμην εἰς δυνάμεναιαν καὶ κατὰ μᾶς ἀγίας καθ' ἡμᾶς γυναικὸς καὶ εἰς ἀγοραίας ἐναντίον τῆς ὕβρεως. Διότι ἐπὶ τέλους καὶ ἐάν ὑποθέσωμεν ὅτι ἡμεῖς κατεκτῶμεν ἀθρόως μίαν ἡμέραν Βουλγάρους, Σέρβους, Γενουάνους καὶ Μαυροβονίους, τί θὰ ἠμυπόδιζε τὴν τρομερὴν ἐκείνην Ἀνταρμὴν γὰ μᾶς ῥίψη εἰς τὴν θάλασσαν ὅποταν ἤθελεν; Ἡ κωμικὴ αὐτὴ ὑπόθεσις εἶνε ἐπὶ τῇ βίψει τῶν κωμικῶν σκέψεων, αἱ ὁποῖαι δηλητηριάζουν ἐκάστοτε τὴν κοινὴν γνώμην παρ' ἡμῶν καὶ οὕτω κωμικῶς ἔπρεπε γὰ διατυπωθῆ. Οἱ Βούλγαροι δύνανται γὰ φοβῶνται ἀφομοίωσιν τῶν Ρώσων, ἡμεῖς δὲ οὐδαμῶς καὶ οὐδέποτε.

Πρέπει ἅπαξ διὰ παντὸς γὰ κατανοηθῆ παρ' ἡμῶν, ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς Εὐρώπης εἶνε φιλειργητικὴ, ὅτι ὁ μέγας σύμμαχος τῆς προόδου μας θὰ ἦτον ἡ ἔγκαιρος ἀποκατάστασις καλῆς διοικήσεως εἰς τὸν τόπον μας, ὅτι ἡ παραμέλησις τοῦτον μᾶς ρίπτει εἰς ἐξευτελισμὸν, ὁποῖος εἶνε ὅτι οὐτε ὡς προσωρινὸς ἐπὶ τέλους σύμμαχος τῆς Τουρκίας προκειμένου γὰ τιμωρήσωμεν κακουργήματα τῶν Βουλγάρων δυνάμεθα γὰ παραστῶμεν, ἀλλ' οὐτε ἀξιοπρεπῶς ἐναντι αὐτῆς δυνάμεθα γὰ ὑποστηρίξωμεν ὅ,τι εἶνε δίκαιον καὶ ὅ,τι καθ' ἃ ἐπισημῶς ἀποδεικνύεται καὶ ἡ Κυβέρνησις ἡμῶν ἐξήτησε τὴν εἰσαγωγὴν τουτέστι μεταρρυθμίσεων εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Μακεδονίας.

Ποῖα λοιπὸν πολιτικὴ μᾶς μένει ;

Τὰ πρὸς τὸν Ἀρκουδαν ἴσως γένηται καὶ τὰ σὺλλαλητήρια;

Γ. Βῆκος

